

יהודי אוניברסלי

הוא התחיל בלימודי הנדסה, עבר לפילוסופיה, ומאז משלב בין המחשבה היהודית לכללית, ומגיש אותן בשפה בהירה גם לציבור הרחב ■ פרופ' שלום רוזנברג מסרב להתבצר במגדל השן האקדמי ולא מתרשם מהטענות על משבר בציונות הדתית

שלום רוזנברג, עמ'

ידידיה מאיר לא מעוניין לשמוע עוד סיפורים על שלג

אבי סגל על ייסורי המצפון של תושבי גוש דן המחומם

הושב בידהודית

פרופ' שלום רוזנברג התחיל את דרכו בלימודי ההנדסה, אך נתפס אל תחום הפילוסופיה היהודית דווקא בשל הימלטותם של הוריו מאירופה האנטישמית ■ על אף היותו שקוע עשרות שנים במגדל השן האקדמי, הוא מתמיד בכתיבה פופולרית לציבור הרחב בתחומי המחשבה היהודית וחיבורם אל האוניברסליות ■ הוא נמנה על מקימי תנועת 'מימד', אך טוען כי בהמשך התנועה "ירדה מהפסים", ומסביר מדוע אחוז מורידי הכיפה הגבוה מעיד דווקא על איכותו של המגזר הדתי

שולמה פינרסקי צילום: דוד הוכברג

מאות אלפי תלמידי פילוסופיה ופילוסופיה יהודית למדו אצל פרופ' שלום רוזנברג מאז החל ללמד. תלמידי מספרים שהוא מורה בחסד, וגם היום, על סף גיל 80, הוא עוד מלמד באוניברסיטה סטודנטים צעירים. אולם מתברר שהי מקצוע הראשון של פרופ' רוזנברג היה דווקא הנדסה. את לימודי ההנדסה עשה רוזנברג הצעיר בארץ הולדתו, ארגנטינה. "ההורים שלי התגלגלו לארגנטינה ממזרח אירופה, שם הם הכירו זה את זה ושם אני נולדתי", מספר רוזנברג, ומיד מזכיר כי התחלטה שקיבלו הוריו, כל אחד בנפרד, חרצה את גורלם לחיים. "אני תמיד אומר מה שגם אמרתי לגויים כשביקרתי בפי לין לפני כמה שנים: האנטישמיות הפולנית הקשה הצילה את הוריי מהאנטישמיות הגרמנית". הסיבות לבריחת ההורים מפולין אל מעבר לים היו בעיקר כלכליות. "הם היו מוכרחים לברוח מפולין, משום ששם היו חוקים שפשוט לא אפשרו לחלוטין מסחר ועבודה. לא היה ממה להתפרנס והם נאלצו לברוח. דווקא היהודים שהצליחו לשרוד שם, נרצחו אחר כך בידי הנאצים".

מוצאם של הוריי מאירופה היהודית השפיע מאוד על רוזנברג הצעיר, אשר גדל בארגנטינה. "רצה הגורל, שאני ידעתי לנצל וללמוד ממה שנשאר מאירופה", ובלשון ציורית יותר הוא אומר: "מהי ספינת היהודים של אירופה נשארו קרשים שהגיעו לארגנטינה ביים והם תרמו לי רבות".

התחביב קודם לפרנסה

למרות המגורים בארגנטינה והקשר העמוק לעבר המזרח אירופה, היו פניו של רוזנברג לארץ ישראל. "בגיל מאוד צעיר ידעתי שאני רוצה להגיע לישראל. בהתחלה הושפעתי מנבי עקיבא ואחר כך ממוקומות נוספים בהם הייתי". לפני הגשמת החלום הארצישי-ראלי, התחיל רוזנברג ללמוד כאמור דווקא הנדסה. "זאת הייתה השפעה של אבא שלי, שחשב שצריך לדאוג לפרנסה. התחלתי את הלימודים בגיל צעיר ולמדתי הנדסה ולימודים נוספים, עד שיום אחד הצלחתי לקבל מלגה ללמוד באוניברסיטה העברית בירושלים, וזה מה שעשייתי". רוזנברג מציין כי המ

שפחה הייתה זו שעמדה מאחוריו ואפשרה לו להגיע לארץ ולהתחיל את המסלול האקדמי מתחילתו, הפעם בלימודי פילוסופיה ומחשבת ישראל. רוזנברג התחיל את לימודי הפילוסופיה, אולם במשך זמן רב חשש מהפיכתו של המסלול הזה לדרך חיים. "לא חשתי שמפילוסופיה אפשר להתפרנס, עד שיום אחד החלטתי להפוך את הסדר. במקום שעכשיו אני אדאג ללחם, לפרנסה, ואחר כך אעשה מה שאני רוצה לעשות, החלטתי שעכשיו אני אעשה מה שלבי אומר לי ואחר כך ארעב ללחם. חשתי שאם אמשך לחכות אחר כך כבר יהיה מאוחר ללמוד, אז החלטתי להסתכן. זה שהייתה לי מלגה לשנתיים באמת עזר לי הרבה, והחלטתי לקחת את הסיכון".

בשנה הראשונה ללימודי באוניברסיטה העברית, פגש רוזנברג את מי שהפכו להיות מוריו בתחומי הפילוסופיה ומחשבת ישראל. "יציתי גם ללמוד תלמוד, אבל ידעתי שלא אוכל להצליח לעשות הכול יחד. רק עכשיו, בשנים האחרונות, התחלתי לעסוק בזה מחדש". בתום התואר הראשון בפילוסופיה חזר רוזנברג לארגנטינה ועסק שם בחינוך קרוב לשלוש שנים, בעקבות התחייבות שנטל על עצמו כחלק מקבלת המלגה ללימודים בארץ. לאחר שלוש השנים הללו חזר לארץ והמשיך בלימודי התואר השני והשלישי.

למרות שהעיסוק האקדמי האינטנסיבי נדחה אצל פרופ' רוזנברג בלא מעט שנים, התשוקה לעיסוק בפילוסופיה ובמחשבת ישראל התחילה אצלו "בגיל מאוד מאוד צעיר", כהגדרתו. "הרב שלי, הרב יעקב פינק, נתן לי לבר המצווה ספר פילוסופיה שמבוסס על תורתו של הרמב"ם. הספר הזה הציג את שיטת הרמב"ם בצורה מאוד יפה וזה קנה אותי. כבר אז התענייני גם בפילוסופיה כללית, והכפל הזה של שני התחומים המשיך ללוות אותי לאורך השנים". הרב פינק נטע ברזונברג את הסקרנות הראשונית כלפי מחשבת ישראל, אך מי שדחף אותו לעזוב את ההנדסה וללכת ללמוד פילוסופיה ומחשבת ישראל היה ד"ר יהודה מוריאל, אשר עזר לו בהשגת המלגה ללימודים בארץ.

מעבר לשנים הללו ולמוריו באוניברסיטה, מזכיר רוזנברג כגדול מוריו את "פרופסור שושני". שושני היה, כהגדרתו של רוזנברג, "אדם מיוחד במינו". הע

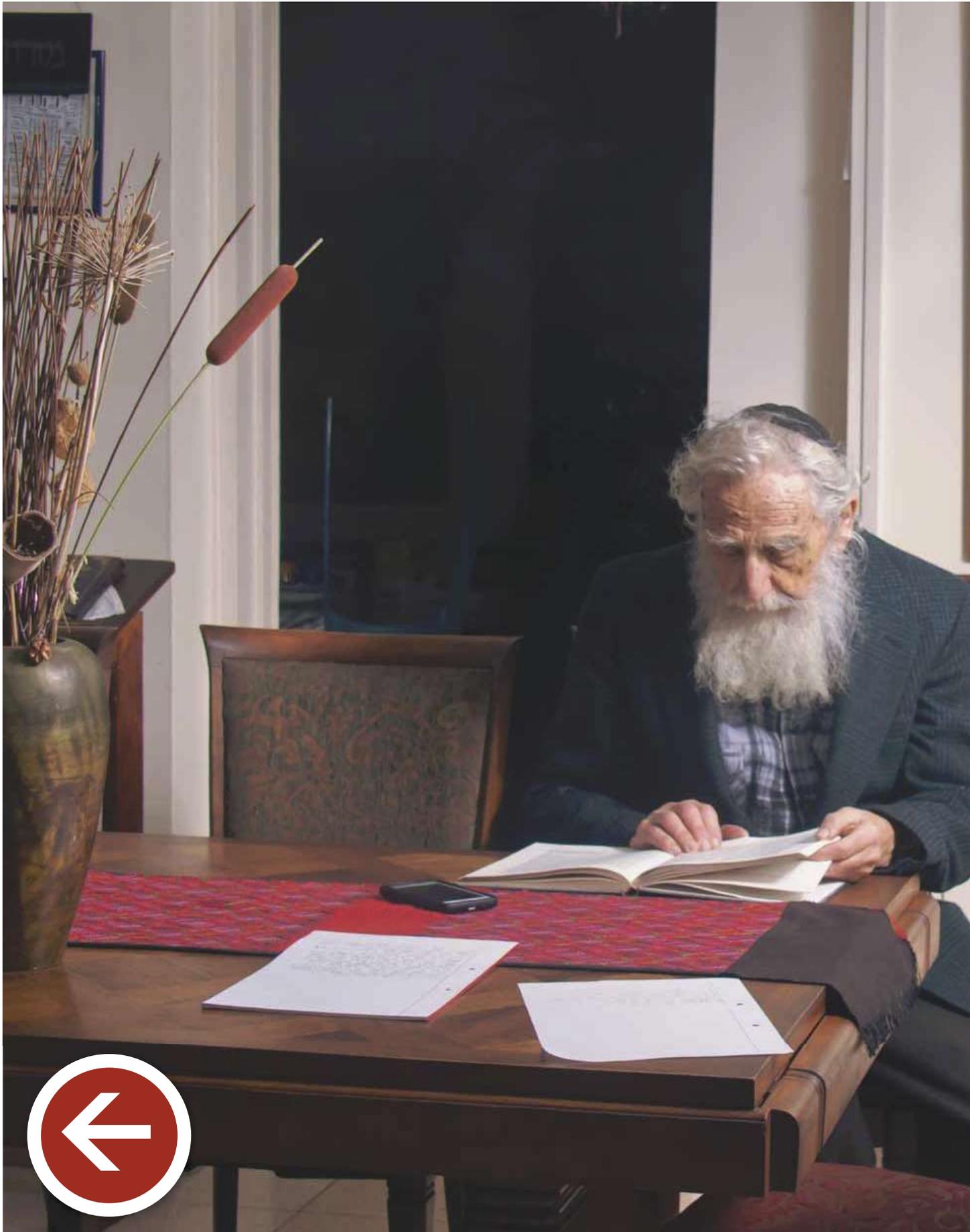
רכתו של רוזנברג למורו זה חורגת מהרגיל, "הוא הר" שים אותי יותר מכל אדם אחר ואני מקווה שממנו אני ממשך ולמדו הלאה עד היום הזה". שושני, שהלך לעולמו כבר לפני למעלה מ-45 שנה, מעורר גם ביי מים הללו סקרנות אקדמית וקולנועית. אסיסטנטית של פרופ' רוזנברג עושה עבודת דוקטורט על כתביו, ובמקביל נעשה סרט על חידת חייו. שמו האמיתי לא היה שושני אלא ככל הנראה הלל פרלמן (למרות שאפילו על כך היו שחלקו), ומסלול חייו היה רצוף תהפוכות והרפתקאות.

שמעו של שושני הגיע לרוזנברג וחבריו עוד כש רוזנברג היה צעיר לימים, אך ההיכרות ביניהם התע ככה. "בני לבנו הפריד נהנה ריו זה לה פלאטה, אשר מהווה את קו הגבול בין ארגנטינה לאורוגוואי, שם הוא חי באותם ימים. במשך תקופה של כמה שנים היה בארגנטינה שלטון רודני שאסר עליו לעבור את הגדר. לאחר המהפכה יכולנו לנסוע אליו, ואכן ראינו שכל הדברים המיוחדים שסופרו עליו היו אמת לאמיתיה". רוזנברג מספר כי שושני היה גאון "שכל צפונות התורה והחוכמה היהודית היו פתוחים לפניו". לפני מלחמת העולם הראשונה למד שושני, שאו כאי מור נקרא הלל פרלמן, בישיבתו של הרב קוק בפיפו. רוזנברג מציין כי באותה תקופה אמר עליו הרב קוק כי הוא "אברך" במשמעותה של המילה על פי המדרש - "אב בחוכמה ורץ בשנים".

הידע העצום של שושני לא הסתכם רק באוצרותיה של היהדות. לשושני היה רקע במדעים, במיוחד בני תמטיקה, ובתחומי ידע נוספים. בהקשר זה מספר רוזנברג סיפור מופלא על מסע בריחתו של שושני ני מפני הנאצים בתקופת השואה. "מספרים עלי, ואפילו אם נניח שזאת אגדה זו האמת, שהוא ניצל מהנאצים על ידי זה שהוא טען שהוא מוסלמי, וציטט עיוטטים מתוך הקוראן. הידע שלו היה כל כך מרשים עד שהקאדי של פריז, שם הוא נתפס, אישר על פי הדברים שציטט שהוא מוסלמי". לאחר השואה הגיע שושני לאורוגוואי ושם כאמור פגש בו רוזנברג ולמד ממנו תורה.

לשושני היו עוד תלמידים בתקופת חייו השונות, ביניהם תלמידים מפורסמים כמו הפילוסוף היהודי-צרפתי הנודע עמנואל לוינס, הסופר אלי יודל והרב יהודה ליאון אשכנזי (מניטו). אולם דווקא בדיו של

→
"מחשבת
ישראל"
איגוד של
ימי הביניים.
צריך
לשאול
מה יש לה
לומר היום".
פרופ' שלום
רוזנברג

רוזנברג נותרו כמה ממחברותיו של שני. לדבריו, "במשך שנים היו המחברות כמעט חתומות משום שהוא לא היה מושג תמונה בספרים, הכול היה במחשבתו. רבים ניסו במשך השנים לפענח את הדברים, אבל רק היום, כשיש גם מאגרים ממוחשבים של כמעט כל התורה שניתן לחפש בהם כל מילה, אנתנו יכולים לנסות ללכת אחרי ריו ולהבין אותו". רוזנברג מצייין כי ההשפעה העצומה של פרופ' שושני עליו מתפרסת על תחומים שונים, שאחד מהם הוא הדרך לקרוא טקסטים. "את החופש כשאתה עומד בפני טקסט ואת החובה להבין אותו, את זה למדתי ממנו".

"אוהב את האנשים הפשוטים"

פרופ' רוזנברג הוא אמנם איש אקדמיה במלוא מובן המילה, מלמד וחוקר, אולם כבר לפני למעלה מעש' רים שנה התחיל לעסוק בכתיבה בעלת גוון פופולרי יותר. בין ספריו שנעזרו לציבור הרחב ניתן למנות את 'שוב ורע בהגות היהודית', 'תורה ומדע', 'בעקבות הכחור' שבה בשנות ה-90 לפופולריות גדולה מאוד ולא בשמים היא'. רוזנברג מדגיש כי לא מדובר בכתיבה פשוטה לעשייה האקדמית לטענתו שלו. "לא עזבתי את הכתיבה הקשה" גם כשכתבתי כתיבה פופולרית יותר. אולם תמיד הייתי חסיד של הבהירות, לכתוב את הדברים בצורה מאוד ברורה". לטענתו של רוזנברג, ניתן להביא בפני הציבור את אורחם הדברים של בריהם בבהירות, בשפה פשוטה ובקיצור, וזאת בלי לפגוע בעומק שלהם. את העשייה בתחום זה הוא רואה כשליחות. "אני חושב שזו חובה ואני רואה את חובתי לעשות את זה". למי שאהב מעורבות ומורחבת של הספר המצליח בשעתו עומי דת לצאת לאור בקירוב, ורוזנברג מבטיח שיהיו בה גם "כמה הפתעות".

עבודת הכתיבה לציבור הרחב לא מסתכמת בספרים שכתב. רוזנברג מזכיר כי כבר 15 שנה הוא כותב כמעט מדי שבוע טור בפרשת השבוע. "חתי" לה זה היה בעיתון "שישי" שכבר מזמן איננו, אחר כך ב'מעריב' ועכשיו ב'מקור ראשון'. הניסיון להיות מובן ובהיר הוא לא פשוט ולוקח הרבה זמן, ואני לא יודע אם אני תמיד מצליח. אשתי תמיד מבקרת אותי על כך שיש יותר מדי דברים לא מובנים. האתגר הגדול, שאני מקווה ש' ייתן לי כוח לעמוד בו, הוא להביא את דבריהם של האנשים הגדולים בפני הקהל הרחב. אני חושב שזו משימה שאפשר לעמוד בה וחובה לעימוד בה. אני מאוד אוהב את האנשים הפשוטים". ריו זנברג מצייין כי הכתיבה לציבור הרחב היא גם בהנחיית הכותב טובה כלפי האנשים שלימדו אותו והביאו אותו להישגים הלימודיים שאליהם הגיע, "כמו כל צעיר שחולק לצבא ומחזיר לחברה על מה שנתנה לו. אני נמצא במין מגדל של לימוד, אבל אני מחובר לכולם". פן נוסף של אותה עשייה שרוזנברג מתאר הוא כהגדרתו "חיבור בין הממד האוניברסלי של האדם לממד היהודי שבו". על מנת להסביר את כוונתו,

הניסיון להיות מובן ובהיר הוא לא פשוט ולוקח הרבה זמן, ואני לא יודע אם אני תמיד מצליח

אשתי תמיד מבקרת אותי על כך שיש יותר מדי דברים לא מובנים האתגר הגדול, שאני מקווה ש' ייתן לי כוח לעמוד בו, הוא להביא את דבריהם של האנשים הגדולים בפני הקהל הרחב

הכיפות הסרוגות מכל הצורות והגוונים השונים, המזדקנות ובוודאי הצעירים, נוכחים בכל מקום אני לא חושב שהציבור הזה נתון במשבר, זאת למרות שיש נשירה מהציבור הדתי-לאומי בכל המובנים

עושה פרופ' רוזנברג שימוש באמרה מפורסמת: "היה מחבר רומאי שאמר 'אדם אני ושום דבר אנושי לא זר לי'. בשמו של שמואל דוד לוצאטו, שד"ל, אומי רים שהוא אמר 'יהודי אני ושום דבר יהודי אינו זר לי'. אני חושב שצריך לומר 'יהודי אני ושום דבר אנושי לא זר לי'. כלומר שליהודי שבי יש מה לומר גם לדברים האנושיים הכלליים, ולא להיסגר בד' אמות. למשל, יש יצירה ספרותית יהודית גדולה מאוד מהאגדה ועד התיאור, שלא לדבר על המקרא. היצירה הזו היא חשבה לעולם כולו". על מנת לעמוד במשימה הזו, סבור רוזנברג שעל היהודי להרגיש שהוא לא סגור, כהגדרתו, ביהדות. "צריך ללמוד לא רק דברים כמו

מתמטיקה. יהודי צריך להכיר ולנסות להבין גם מה נעשה בעולם בתחום הספרות וביצירות תרבותיות נוספות, אבל כיהודי. בצורה כזו אני מנסה לכתוב, ועל השאלה אם אני מצליח או לא מצליח במשימה הזו העתיד יפשוט אותי".

הניסיון הזה ליצור חיבור בין הממד האנושי הכ' ללי ובין הממד היהודי הוא לדעת רוזנברג משמעותי לחלקים רבים בציבור הישראלי. "לא מדובר כמובן על כולם, אבל יש חלק משמעותי בציבור שזה מעניין אותו וחשוב לו. אולי האינטלקטואלים יותר. במשך השנים קיבלתי מכתבים מהרבה אנשים על דברים שכתבתי, הרבה פעמים בביקורת, ואני מאוד מחבב את הביקורת ואת המבקרים, והרבה פעמים בהסכי מה".

לאורך השנים היה פרופ' רוזנברג מעורב גם בעישייה ציבורית במגזר הצינוני-דתי. בין השאר היה שותף להקמת תנועת השמאל-מרכז הדתית 'לימד', ואף היה חבר ברשימתה לנסת ה-12. רוזנברג הוצב במקום הרביעי, אולם המפלגה, אותה הנהיג הרב לאומי עמישל, לא פעמה את אחוז החסימה ולא קיבלה כל ייצוג בכנסת. למרות הסוף העגום, רוזנברג לא מצ' טער על ההתנסות הפוליטית, ומציין כי מה שנחשב בשעתו לעמדה שמאלית מאוד בתוך המחנה הדתי-לאומי נמצא כיום בלב הקונצנוס. "כל מה שניסיתי לעשות אז, מאוד מתאים למה שהיום צריכים לעשות, או יעשו ממיילא. התוכנית שלנו אז היא התוכנית של הרבה מאוד מהינצים היום". עם זאת, רוזנברג רחוק מלהודות עם גלגוליה המאוחרים יותר של התנועה. "אנתנו ניסו לעשות דבר טוב, אבל זה מהר מאוד ירד מהפסים", כהגדרתו.

"הפתיחות גובה קורבנות"

ממרום שנותיו וניסיונו האישי, רוזנברג איננו מהר פסימיים ואיננו שותף לנהי המקובל על מצבו של הציבור הדתי-לאומי. רוזנברג מדגיש שהוא איננו בעמדה של צופה מן הצד בהקשר הזה: "קודם כול חשוב להדגיש שזה הציבור שלי, בלי כחל ושרק, בלי שום הסתייגות ופקפוק". רוזנברג מפריד בהקשר הזה בין הרמה הפוליטית, שם הדברים אינם תמיד כל כך פשוטים, לבין העשייה הציבורית המוללת. "צריך להפריד בין מצבו של הציבור וכוחו ובין היכולת לתר' גם את הכוח הציבורי לכוח פוליטי. גם אני לא מרוצה מכל מה שהמפלגה שהצבעתי למענה, הבית היהודי, עושה".

בממד הרחב יותר, רוזנברג מלא הערכה לציבור הדתי-לאומי. "המתנה הזו נוכח ככל המימדים של הקיום הישראלי. הכיפות הסרוגות מכל הצורות והג' וונים השונים, הכיפות הסרוגות המזדקנות ובוודאי הצעירים נוכחים בכל מקום. אני לא חושב שהציבור הזה נתון במשבר, זאת למרות שיש נשירה מהציבור הדתי-לאומי בכל המובנים, וכל אחד מאיתנו רואה את זה". את הנשירה המוגברת מהציבור הדתי-לאומי, תולה רוזנברג דווקא בעשייה המוגברת שלו בכל התחומים. רוזנברג מצטט בהקשר הזה אמירה ששמע מאחד מראשי האורתודוקסיה המודרנית

בארה"ב, לפיה "בצנתנים יש יותר קורבנות מאשר ביחידה אחרת". לדבריו, "מטבע הדברים, העובדה שהציבור הדתי פתוחה לעולם בכל המימדים שלו, וכך צריך להיות, גובה מאיתנו קורבנות". רוזנברג מדגיש כי הפתיחות היא חיובית, ומספר בהקשר זה על אחד מבניו שעוסק בקולנוע מתוך נקודת מבט יהודית. "לית אתר פנוי מניה. זה אומר שכל הדברים שמשאר את עצמו בעד ולא שותף באינטגרציה בתוך החברה הישראלית. אני לא רואה מי שיתחרו בתלמידי די החינוך הדתי, בעולם הישיבות הציוניות, בעולמה של האישה הדתית". רוזנברג מליץ על כך שמרבית בני המגזר אינם מבינים עד כמה מצבו טוב. "אין לזכ את נקודת המבט הנגדית. אתם לא מכירים את מה שהיה בעבר ובוודאי לא מכירים את נקודת המבט הנגדית, ולכן אתם לא מבינים את מה שקורה".

רוזנברג מעריך כי "בני הציבור הזה יהיו עמוד הש' דרה של הנהגת המדינה בכל התחומים בדור הבא. לצערי, זה יהיה מלווה בקריסתה של הציונות הח' לניתן שאני מקווה שתיעצר, ומצד שני העולם החרדי שמשאר את עצמו בעד ולא שותף באינטגרציה בתוך החברה הישראלית. אני לא רואה מי שיתחרו בתלמידי די החינוך הדתי, בעולם הישיבות הציוניות, בעולמה של האישה הדתית". רוזנברג מליץ על כך שמרבית בני המגזר אינם מבינים עד כמה מצבו טוב. "אין לזכ את נקודת המבט הנגדית. אתם לא מכירים את מה שהיה בעבר ובוודאי לא מכירים את נקודת המבט הנגדית, ולכן אתם לא מבינים את מה שקורה".

מצבה של ההשכלה הגבוהה בכלל ומיעו היהדות בפרט דווקא מטרידים את פרופ' רוזנברג, זאת למרות שגם כאן הוא נוהר מלהגדיר את המצב כמשבר. ריו נברג מצייין כי מדעי היהדות יכולים משילוב של שתי עיתים: "מצד אחד התיכונים הכלליים לא מכינים את התלמידים כך שיוכלו ללמוד דברים מהשילוב הספי רותי היהודי. מצד שני, העולם הדתי, והחרדי בוודאי, לא כל כך רוצים קשר עם האקדמיה". רוזנברג מותח ביקורת על רתיעתו של העולם הדתי מן האקדמיה, זאת לצד גילוי של הבנה לסיבות לרתיעה זאת. את הפתרון הוא מוצא בפיתוח מוסדות אקדמיים שיוכלו גישה של מחקר אקדמי מתוך תפיסת עולם דתית. לדעתו לא נעשה מספיק בתחום זה, למרות שניצי' ניסו וראפסונים לא יהיו יותר גרושים מהדור שלי, כולל הגוש ובבית מורשה בירושלים. על המקומות הללו אומר רוזנברג כי "שם יש ניסיון של ממש לחבר את השורשים היהודיים לעולם האקדמי". רוזנברג טוען כי מה שנעשה בישיבת הגוש "הצעיד קדימה את לי' מוד התנ"ך", וכי "גם מחשבת ישראל נמצאת במקום טוב שם".

בתשובה לשאלה האם הוא רואה את הדור הבא של המגזר והפרופסורים למחשבת ישראל באוניברסיטה שיחליפו את בני דורו, עונה רוזנברג בשאלה בחצי חיוך: "מי אמר לך שאני מאוד מעריך את הדור שלי?". הוא מוסיף כי "אבהתי מאוד את הדור שלפניי, את המורים שלי. הדור הבא של המורים והפרופסורים לא יהיו יותר גרושים מהדור שלי, כולל אותי כמובן". עם זאת רוזנברג מצייין כי "אני לא שמח בדברי אחד. בשבילי מחשבת ישראל איננה המחשבה של ימי הביניים, עם כל הכבוד לענק שנקרא הרמב"ם. צריך להביא את זה להיות ולאשלו מה יש לזה להגיד לנו היום". רוזנברג טוען שתחום זה נחש שנים רבות ורק לאחרונה הוא זוכה לעדנה מחדשת. ■

'עקבות הזמן היהודי': למה שבת לא נכנסת בחצות? / ביקורת ספר

הראויה לתשומת לב. מי שיעקוב אחרי פרקי הספר יוכל למצוא התייחסויות מרתקות ושונות מאוד מהז'אנר המ קובל של ספרי "דברי תורה" על הדגים. למרות זאת, הספר מאוד יהודי באופיו ובהחלט משתלב היטב בדור העכשווי של ארון הספרים היהודי. הערה לסיום להוצאה: יש פעם מסוים בין שמו של הספר ובין מה שיש בו, ייתכן שאפשר היה לז' שוב על ששמותם יותר את אופיו הבאמת מיוחד של הספר הזה.

דול, פרופ' שושני, המובא באחד הפרקים על שבת: "למה היום היהודי, שבת, מתחיל לא בחצות הלי' לה, אלא כמעט באמצע היום, כשכולם ערים, מה שגורם לכולם להיות לחוצים להספיק להכין כוהל לשבת? הניגוד לכך הוא הזמן הנוצרי, שם היום מת' חיל בחצות הלילה, כשכולם ישנים. העניין הוא בכך שכניסת השבת נעשית מתוך מודעות". את הרעיון הזה מזכיר פרופ' רוזנברג על מנת להמחיש כי לא מדובר בספר הכולל איוז משנה סדורה או חידושים מפליגים, אולם בכל פרק ישנה נקודה מחודשת

"הכול צפוי והרשות נתונה". מטרתו של הספר הנוכחי היא ללוות את הקורא סביב השנה היהודית ולהעניק לו נקודת מבט יהודית עכשווית, המחברת גם לעולם, על החיים המודרניים השונים. "אני לא חושב שזה הספר הטוב ביותר שלי, אבל זה ספר שכתוב באהבה", אומר רוזנברג בחצי קרי' צה כשהוא מתייחס להבדל בין הספר החדש ל' פרוי הקודמים. עם זאת הוא מדגיש כי בספר ישנן תובנות חשובות ומעניינות על לוח השנה היהודי, ולא רק עליו. כדוגמה הוא מזכיר רעיון של מורו הג'

ספרו החדש של פרופ' רוזנברג, 'עקבות הזמן היהודי', שונה במידה רבה מספריו הקודמים. לא מדובר ביצירה אחת שלמה עם התחלה, אמצע וסוף, כי אם באוסף של פרקים שכל אחד מהם מביע רעיון העומד בפני עצמו. רוזנברג מצייין בשיחתו כי מטרתו של הספר איננה לפרוש תזה מלאה ושל' מה אודות מחורו של הזמן ביהדות. ניסיונות בכיוון הזה הוא עשה בשנים האחרונות במאמרים שעסקו בסוגיית השרואקטיביות של הזמן (מתוך סוגיית "ביריה" בתלמוד), או בסוגיית ההשגחה והזמן